

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna, 802441-4370
2. Svenska rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Jämtlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut den 18 februari 2021, dnr 218-1273-2021, se bilaga 1

SAKEN

Licensjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Jaktkritikernas yrkande om att förvaltningsrätten ska fastställa vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid och yrkandet om allmänna förbudavseende jaktmetoder.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Jämtlands län (länsstyrelsen) har beslutat om licensjakt på högst sjutton (17) lodjur i länet under perioden från och med den 1 mars 2021 till och med den 15 april 2021 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Svenska rovdjursföreningen och Jaktkritikerna (föreningarna) har var för sig överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet. De yrkar även inhibition av beslutet om saken inte är avgjord när jakten startar.

Jaktkritikerna yrkar även att förvaltningsrätten fastställer vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid samt att all fällfångst, oavsett angivna fångstredskap, ska totalförbjudas vid jakt på lodjur, att länsstyrelsen ska beakta de bedömningar som tidigare gjorts om skador och stress för fångande lodjur och avlysa all fällfångst med hänvisning till dels veterinärexpertis i Veterinärförbundet vilket ledde fram till moratorium 2010, samt i demokratisk anda beakta protesterna från alla djurskyddsorganisationer och miljöorganisationer som klart motsatt sig denna typ av extremt plågsamma fångstmetoder under många år. De yrkar även att beslutsfrågan om fällor ska gå tillbaka till Naturvårdsverket som bör ta förnyad diskussion med veterinär- och djurvälståndsexpertis utan jaktintresse omgående och på ett svar från Naturvårdsverket och länsstyrelserna exakt vad som föranleder att man tillåter användning av lodjursfällor.

Svenska rovdjursföreningen yrkar även att länsstyrelsen föreläggs att utveckla hur mängden beviljade skyddsjakter påverkar licensjakten innan jakten får starta.

Föreningarna framför i huvudsak följande. Lodjur är ett fredat vilt och får som huvudregel inte jagas enligt svensk lag. Lodjuret är också en strikt skyddad art enligt EU:s art- och habitatdirektiv och kräver särskilt skydd av EU:s medlemsstater, både vad gäller dess bevarandestatus och dess livsmiljö. EU-domstolen har i flera rättsfall påpekat att art- och habitatdirektivets möjligheter till undantag för jakt på strikt skyddade arter ska tolkas mycket restriktivt. De nationella domstolarna ska även tolka EU-rätten fördragskonformt, dvs. beakta både försiktighetsprincipen och proportionalitetsprincipen i sin rättsutövning.

De undantagsbestämmelser som finns i direktivets artikel 16.1.e ska vidare tolkas restriktivt och det är den myndighet som fattat beslutet som har bevisbördan för att de nödvändiga förutsättningarna föreligger för varje undantag. Beslut om undantag kräver dessutom att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Utrymmet för jakt på en strikt skyddad art som lodjur är således så begränsat att det endast kan ske i speciella undantagssituationer. Länsstyrelsen hänvisar i sitt beslut till undantagsbestämmelser i artikel 16.1.e men länsstyrelsen har tolkat undantagsmöjligheten som en allmän rättslig grund för att bedriva ”allmän” jakt i syfte att minska lodjurspopulationen. I länsstyrelsens beslut om licensjakt på lodjur betonas särskilt att sociala, ekonomiska eller kulturella hänsyn ska tillåtas väga tyngre än bevarandeintresset vid en prövning av undantag från det strikta skyddet för de arter som omfattas av direktivet. Att sociala, ekonomiska och kulturella hänsyn ska beaktas nämns i punkt 3 i artikel 2 i art- och habitatdirektivet men det får inte hanteras isolerat från bevarandeintresset. Länsstyrelsen har inte på ett klart, tydligt och

underbyggt sätt redovisat vad som är syftet med jakten. Det är således oklart vilket syfte eller mål licensjakten egentligen har enligt länsstyrelsen och hur en eventuell måluppfyllelse ska kunna mätas. Länsstyrelsen har inte heller presenterat rigoröst vetenskapligt stöd för att licensjakt är en ändamålsenlig lösning för att främja t.ex. samexistens mellan människa och lodjur. Länsstyrelsen ”målar upp” en konflikt mellan lodjur och människor som inte finns. Lodjuret har en hög acceptans bland allmänheten.

Lodjur är även klassat som sårbart på senaste rödlistan som publicerades av Artdatabanken vid SLU i april 2020. Som orsaker till rödlistningen nämner Artdatabanken bl.a. att antalet lodjur som fällts lagligt de senaste fem åren har varit omfattande, mellan 86 och 162 djur per år, därutöver dödas också ett 50-tal djur årligen i skyddsjakt och slutligen ytterligare ett antal genom illegal jakt. Lodjuren i Skandinavien har därtill extremt liten genetisk variation. Detta beror på att det är ovanligt att det vandrar in lodjur från Finland. Lodjurspopulationen har minskat sedan licensjakt infördes. Illegal jakt är även en ett allvarligt hot mot arten. Mot bakgrund av att lodjuret är en sårbar art, att stammen har en låg genetisk variation och att illegal jakt på lodjur är ett allvarligt hot mot den svenska populationen kan det starkt ifrågasättas om lodjurspopulationen har gynnsam bevarandestatus.

Jaktkritikerna framför även följande. I Regeringspropositionen En hållbar rovdjurspolitik (2012/13:191) framgår det att man där ser på toleransnivåplanerna och att man då tittar på de förluster som sker då man förlorar renar, dock inte endast på grund av rovdjursangrepp. I beslutet står att på nationell nivå har lodjurens predation på ren uppskattats totalt till mellan 10 000 och 50 000 dödade renar per år. Jaktkritikerna ifrågasätter länsstyrelsens underlag i denna del, eftersom uppgifterna om rovdjursdödade renar (SOU 2012:22) är osäkra. Underlaget är ovetenskapligt och siffrorna för rovdjurspredation är extrapolerade utifrån rennäringens krav att ytterligare decimera rovdjursstammarna – med tanke på att rennäringen själva styr över

uppskattningarna. Länsstyrelsen har inte på ett klart, tydligt sätt angett att syftet kan uppnås med hjälp av licensjakten. Faktum är då att rennäringen kompenseras via skattemedel med stora summor, 107, 9 mkr under 2016, detta borde också tas i beaktande när länsstyrelsen tar beslut om licensjakt. Det krävs således ett mer gediget underlag för uppfyllandet av kriteriet allvarlig skada. Det ersättningssystem som finns idag medför att ersättning utgår oavsett skada på ren utan följer direkt av rovdjursförekomst. Ersättningssystemet ska vara förebyggande. Det är dock fullt möjligt att ersättning betalas ut för ett rovdjur som sedan ändå skjuts, detta omintetgör systemets förebyggande effekt. Myndigheterna måste kunna se båda sidorna av detta problem, alltså även en toleransnivå gentemot våra lodjur.

Lodjursstammen är fortfarande långt ifrån stabil, att tillåta licensjakt på lodjur kan snabbt få lodjursstammen i obalans. Av beslutet framgår det att antal föryngringar ligger nära miniminivån och har under har under 2020 minskat. Det är därför inte försvarbart att tillåta licensjakt efter lodjur i det aktuella länet eftersom de nivåer som enligt länsstyrelsens beslut, motiverar licensjakten inte är stabila över tid. Marginalen är mycket liten när länsstyrelsen beslutar om jakt efter 17 lodjur eftersom överskjutning av stammen kan ske under licensjakten (vilket gjordes i andra län 2020). Antalet föryngringar kan av andra orsaker snabbt minska - exempelvis om lodjurshonor som följs av sina ca 10 månader gamla ungar och som i högre grad än andra lodjur riskerar att dödas, vid licensjakten, som är tillåten på alla lodjur. Licensjakten är också tillåten under lodjurens brunst, vilket innebär att två eller flera lodjur kan befinna sig på samma plats om sådana köns mogna lodjur dödas får det påtagligt större negativ effekt på lodjursstammen. Att då besluta licensjakt på 17 lodjur är fullständigt oförsvarligt. På länsstyrelsens hemsida framgår det även att under 2021 har länsstyrelsen beviljat 22 skyddsjaktbeslut vilket innebär att ytterligare minst 12 lodjur kommer att

dödas utöver den fastställda licensjaktkvoten i länet under den närmsta tiden. Länsstyrelsen har inte fullgjort sin bevisbörda när det gäller gynnsam bevarandestatus.

Andra alternativa lösningar som t.ex. stängsling och ersättning vid eventuella skador, är även mer lämpliga än jakt. Även rennäringsen måste bidra till en värld där förlust av biologisk mångfald och systematisk utrotning av arter, minskar. Lodjuren orsakar inte människor eller näringar några nämnvärda problem. Mot bakgrund av den senaste viltskadestatistiken samt SLU:s rödlista saknas helt utrymme och behov av licensjakt på lodjur. Jakten riskerar att endast gynna ett fåtal personer inom jägarkåren.

Jakten på lodjur innebär även en störning under parningstid, vilket strider mot bestämmelserna i art- och habitatdirektivet. Lodjurens parningstid infaller i början av mars, vilket också är den tid då ungar fortfarande följer sin mamma. Därtill har hundträning varit lovligt i februari. Det är djupt oetiskt att utsätta lodjuren för drevjakt med hundar och störningar under denna känsliga tid. Rovdjur lockar även en speciell kader av jägare, nämligen troféjägare. Den psykiska stress och den fysiologiska stress som specifikt ett vilt kattdjur utsätts för i en lodjursfälla, är även ondskefullt och ett grovt djurplågeri. Jaktkritikerna anser att fällfångst är ett grymt och synnerligen otidsenligt jaktsätt, vilket också innebär fara för så många andra vilda djur.

Svenska rovdjursföreningen framför även följande. Det har under kort tid avlivats ett större antal lodjur i skydds jakt i länet. Hittills i år har nio lodjur skjutits i skydds jakt i länet. Utslaget på årsbasis innebär det cirka 60 lodjur som avlivas i skydds jakt. Förra året avlivades 11 lodjur i skydds jakt, som en jämförelse. Efter att beslutet om licensjakt fattades har länsstyrelsen även fattat ytterligare tre beslut om skydds jakt på lodjur. Mot denna bakgrund måste det ifrågasättas om det alls finns utrymme för licensjakt. Länsstyrelsen bör föreläggas att utveckla detta i ett yttrande innan jakten får starta.

Vad gäller regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) fanns det även 28 reservationer mot förslagen. Det framhölls bl.a. gällande den föreslagna toleransnivån för skador av rovdjur på 10 procent att det behövs ett bättre underlag innan ett beslut om en toleransnivå kan fattas och att regeringen borde utreda vilka de förväntade effekterna blir för rovdjursstammarnas möjligheter att uppnå en gynnsam bevarandestatus, liksom rättsliga aspekter på detta. Det saknas tillförlitlig officiell statistik över det faktiska antalet renar och antalet dödade renar. Det kan vara så att samebyarna förlorar mer än 10 procent av sina renar till rovdjur, det vet vi inte säkert. Att lodjuren skulle vara ansvariga vet man inte heller. Det är otillfredsställande att det bedrivs jakt på en strikt skyddad art utifrån vad särintressen uppger. Sverige kan inte heller fritt utforma sin rovdjurspolitik eftersom vi har vissa internationella åtaganden. Det finns inget undantag för renbetesområdena. Samebyarna får dessutom ersättning för att tolerera rovdjursförekomst. Det är inte rimligt att samebyarna både tar emot pengar för att rovdjuren ska få finnas och sedan kräver att alla rovdjur ändå måste skjutas. Samexistens mellan rovdjur och människa får inte innebära att människan får döda alla rovdjur i närheten.

Flera alternativa åtgärder, särskilt bevakning, ersättning för skador och skyddsjakt, är även mer lämpliga än licensjakt på en strikt skyddad art. Länsstyrelsen har inte presenterat en noggrann och tillräcklig motivering till varför dessa alternativa lösningar inte är lämpliga eller tillräckliga för att nå de angivna målen. Det bör inte heller kunna beslutas om jakt på 17 individer då det strider mot rekvisitet ”begränsad mängd”. Detta rekvisit finns inte heller infört i 23 c § jaktförordningen (1987:905). Från EU-rättslig synpunkt vilar alltså de svenska reglerna om licensjakt på tveksam juridisk grund. Vidare strider den beslutade jakten mot kravet på ”under strängt kontrollerade förhållanden”, Uttrycket borde rimligen förstås som att det är länsstyrelsens egen personal, eller annan myndighetspersonal med relevant kompetens,

som ska utföra ”insamlingen”. Avslutningsvis noteras att fällfångst inte borde tillåtas överhuvudtaget, eftersom det utgör djurplågeri.

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inhibition

Det saknas skäl att ta ställning till föreningarnas yrkande om inhibition eftersom målet avgörs slutligt. Frågan om inhibition föranleder därför inte någon vidare åtgärd.

Inledande avgränsning av prövningen i målet

Jaktkritikerna har yrkat att förvaltningsrätten ska fastställa vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid samt att all fällfångst ska totalförbjudas vid jakt på lodjur. Jaktkritikerna har även yrkat att beslutsfrågan om fällor ska gå tillbaka till Naturvårdsverket som omgående bör ta förnyad diskussion med veterinär- och djurvälståndsexpertis utan jaktintresse. Förvaltningsrätten kan inom ramen för detta mål bara överpröva det enskilda beslut som länsstyrelsen har fattat. Att beslutet tillåter viss jakt och innefattar villkor om vissa jaktmetoder medför inte att rätten kan pröva frågor om allmänna förbud mot detta. Förvaltningsrätten saknar vidare möjlighet att återförvisa vissa frågor till naturvårdsverket. Jaktkritikernas yrkanden om detta ska därför avvisas.

Jaktkritikerna har vidare yrkat att Naturvårdsverket och länsstyrelserna föreläggs att svara på vad som föranleder att man tillåter användning av lodjursfällor. Svenska rovdjursföreningen har även yrkat att länsstyrelsen föreläggs att utveckla hur mängden beviljade skyddsjakter påverkar licensjakten innan

jakten får starta. Förvaltningsrätten anser att målet är så utrett som dess beskaffenhet kräver utan att sådana utredningsåtgärder vidtas.

Frågan i målet är således om länsstyrelsen har visat att kraven för att besluta om licensjakt efter sjutton lodjur i Jämtlands län är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Rättslig reglering

Av 3 § första stycket jaktlagen framgår att lo och annat vilt är fredat och endast får jagas om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. lo ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i art- och habitatdirektivet. Enligt artikel 12.1 a ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Lodjuret (*Lynx lynx*) omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 anges undantagen vari punkt e) anger vad som

måste vara uppfyllt för att länsstyrelsens beslut om licensjakt ska bestå. EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

EU-domstolen har i mål C-674/17, Tapiola uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). De mål som åberopas till stöd för att undantag föreligger ska redovisas klart och tydligt och underbyggas med rigorösa vetenskapliga uppgifter som visar att beslutad jakt är ägnad att uppnå målen, att det i tillräcklig mån fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Gällande gynnsam bevarandestatus och krav på begränsad omfattning bedömde domstolen jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Kommissionen mot Malta punkt 57 och 64), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. Vidare följer att konstaterande av att det inte finns någon annan lämplig lösning ger möjlighet att tillåta undantag

endast i den utsträckning det är nödvändigt och om direktivets övriga syften inte äventyras. Förutsättningar för licensjakt efter lodjur med stöd av artikel 16.1 e Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet.

EU-domstolen har i ovan angivet mål Tapiola uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a - d inte är relevanta. Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta licensjakt på lodjur i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgöranden (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. För att det ska vara möjligt att göra en bedömning av om det finns någon annan lämplig lösning eller om undantaget från skydd mot jakt är proportionerligt måste det emellertid finnas ett syfte med licensjakten. Detta har tydliggjorts i ovan nämnt mål Tapiola vari framgår att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte. Det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89).

Mot bakgrund av Kommissionen mot Malta har HFD uttalat att det vid tillämpning av artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet måste tillses att det råder jämvikt mellan artskyddet och vissa andra intressen. Dessa intressen framgår av artikel 2.3 i direktivet där det anges att åtgärder som vidtas i enlighet med direktivet ska ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag. Vid bedömningen av nödvändigheten av licensjakten måste således hänsyn även tas till de intressen som anges i artikel 2.3 i direktivet på ett sådant sätt att jämvikten mellan artskyddet och dessa intressen inte förloras (HFD 2016 ref. 89).

När det gäller förutsättningar för beslut om jakt av rovdjur i Sverige har bl.a. följande uttalats i förarbetena (prop. 2008/09:210 s 47 ff) till den svenska jaktlagstiftningen. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att upprätthålla rovdjurs skygghet för människor och öka acceptansen för rovdjursförvaltningen. Jakt som ett inslag i förvaltningen av de stora rovdjuren kan minska det hot som rovdjuren kan utgöra mot traditionell livsstil och därigenom påverka landsbygdens utveckling i stort. Renskötsel och fäbodbruk är exempel på näringsverksamhet med långa kulturtraditioner som samhället satsar resurser på att bevara. Ett mål måste vara att begränsa den konflikt som kan finnas mellan de stora rovdjuren och människors livsmiljöer. En alltför stark rovdjurskoncentration kan i princip endast minskas genom jakt. Rovdjurens etablering i nya områden kan underlättas genom jakt samtidigt som jakt kan bidra till att reducera rovdjursstammarnas tillväxt i kärnområdena. När det gäller lodjur anges att skydds jakt på lodjur bör vara förbehållen skadegörande individer och att den normala beskattnings- eller jaktformen bör vara en noga reglerad och kontrollerad licensjakt i län som har stabila lodjursstammar.

I beslutet anger länsstyrelsen bl.a. att licensjaktens primära syfte är att minska skador för rennäringen orsakade av lodjur. Syftet med beslutet är därför att genom licensjakt nå målet för lodjursstammens storlek i länet

samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas. I beslutet beskrivs också att samebyarna, enbart till lodjur, riskerar en förlust som motsvarar drygt 15 procent av samebyarnas sammanlagda högsta antal renar vilket överstiger toleransnivån på 10 procent.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning om att licensjakt efter lodjur är ett viktigt verktyg för att hålla lodjurspopulationen på en nivå där skadorna bli hanterbara och som inte leder till oacceptabla förhållanden för rennäringen i synnerhet men också generellt mellan människa och rovdjur. Vidare bedömer förvaltningsrätten att licensjakt i tillräcklig grad kan förväntas uppnå de angivna syftena. Licensjakten får därmed anses ändamålsenlig mot bakgrund av de syften som angetts för beslutet. Enligt förvaltningsrättens mening är de syften som länsstyrelsen anger även acceptabla sett mot bakgrund av förarbetena till den svenska jaktlagstiftningen. Det föreligger således, enligt förvaltningsrättens mening, möjlighet att medge undantag från det skydd mot jakt som lodjuren åtnjuter.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen har i beslutet angett att de inte ser någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå syftet som är att reglera lodjursstammens storlek på länsnivå.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig grad har redogjort för att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå det angivna syftet med jakten.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med ovan nämnt mål Tapiola har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på lodjur betydelse i denna bedömning.

Förvaltningsrätten konstaterar att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för lodjur är 870 individer i Sverige. Inventeringssäsong 2019/2020 kvalitetssäkrades 189,5 familjegrupper av lodjur i Sverige vilket motsvarar en population på drygt 1 100 (945 - 1 292) lodjur. Lodjurspopulationen är därmed över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Under inventeringssäsongen 2019/2020 konstaterades 87 familjegrupper av lodjur i det norra rovdjursförvaltningsområdet. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det norra rovdjursförvaltningsområdet är 58 föryngringar per år (NV- 01525-18).

Av länsstyrelsens beslut framgår att inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att antalet föryngringar i länet är 28. Miniminivån för länet är 16 lodjursföryngringar vilket motsvarar cirka 98 lodjur och förvaltningsmålet är 24 med ett förvaltningsintervall mellan 20-29 föryngringar. Det framgår att inventeringsresultatet mellan år 2016 och 2019 visar en negativ trend och att populationen uppskattas ligga inom förvaltningsintervallet. Det framgår vidare att Länsstyrelsen har beaktat preliminära inventeringsresultat som fram till den 17 februari 2021 visar att 25 föryngringar kvalitetssäkrats i länet. Det senaste treårsmedelvärdet ligger på 28 föryngringar.

Länsstyrelsen bedömer att en reglering främst i de områden som är skadeutsatta för rennäringen är nödvändig även om lodjursstammen i länet ligger inom det beslutade förvaltningsintervallet. Ett uttag av 17 lodjur fördelat

med hänsyn till skadebilden i olika områden bör minska risken för allvarlig skada för rennäringen samtidigt som hänsyn tas så att lodjurspopulationen inte riskerar att hamna under miniminivån. Uttaget bedöms av länsstyrelsen varken påverka den regionala miniminivån eller det nationella referensvärdet.

Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit skäl att ifrågasätta de angivna inventeringsuppgifterna och anser att de måste vara utgångspunkten i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Uppgifterna i målet visar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget efter högst 17 lodjur i Jämtlands län medför en risk att äventyra lodjurets gynnsamma bevarandestatus vare sig inom länet eller inom förvaltningsområdet eller i landet som helhet. Länsstyrelsen har i sitt beslut redovisat att man tagit hänsyn till redan beslutade skyddsjakter och att det också finns ett utrymme till eventuella ytterligare beslut om skyddsjakt. Vidare konstaterar förvaltningsrätten att lodjursstammens naturliga utbredningsområde sannolikt inte kommer att minska inom en överskådlig framtid och att det finns en tillräckligt stor livsmiljö för att artens population ska bibehållas på lång sikt. Skäl saknas därför att ingripa mot beslutet för att skydda lodjurets bevarandestatus.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska, enligt HFD, förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfatt-

ning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89).

Av Tapiola (punkterna 62-62 och 75) följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår. Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna inom det södra rovdjursförvaltningsområdet har samverkat kring förutsättningarna för licensjakt och att det antal djur som jakten omfattar i de aktuella länen innebär en mycket liten risk att miniminivån för förvaltningsområdet underskrids.

Jakten i Jämtlands län är fördelad på sex olika områden. Områdesindelningen har gjorts för att underlätta selektiv jakt i områden där lodjur görs störst skada. I delar av länet där få föryngringar dokumenterats tillåts ingen jakt.

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste lodjursinventeringen i länet. Den beslutade jakten uppfyller enligt förvaltningsrättens mening också kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på lodjur detta år. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit någon särskild risk i nutid, kopplad till genetisk sårbarhet eller annat, som ger stöd för att licensjakten på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det ska finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren. Kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Länsstyrelsen har begränsat antalet lodjur som får fällas i länet. Beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar för att kunna styra jakten till de områden där problembilden för rennäringen med avseende på förekomst av lodjuren förväntas vara svårast. Beslutet innehåller också krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll med avräkning av hur många lodjur som återstår av tilldelningen, och krav på besiktning av fällda djur och skottplats eller fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innefattar effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren.

Vad gäller Jaktkritikernas invändning om tidpunkten för jakten, att den infaller just under lodjurens parningstid och under den tid då ungar fortfarande följer sin mamma samt att hundar även får användas under denna tid, konstaterar förvaltningsrätten att det av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) 3 §

framgår att länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo får gälla perioden från och med den 1 mars till och med den 15 april i Norra rovdjursförvaltningsområdet, och under perioden från och med den 1 mars till och med den 31 mars i övriga delar av landet. Länsstyrelsen kan således besluta om jakt under denna tidsperiod. Beslutet uppfyller därmed kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för aktuell licensjakt i länet är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████

██████████ och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

BeslutDatum
2021-02-18Diarienummer
218-1273-2021

Enligt sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2021-02-26
MÅLNR: 400-21
AKTBIL: 5

Beslut om licensjakt efter lodjur i Jämtlands län 2021

Beslut

Länstyrelsen i Jämtlands län beslutar om licensjakt efter högst 17 lodjur i Jämtlands län.

Länstyrelsens beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet.

Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår i bilaga 1.

Villkor

NÄR FÅR JAKTEN BEDRIVAS?

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2021 till och med den 15 april 2021 eller den tidigare tidpunkt då jakten i respektive område avlyses.

Jakt på lodjur får bedrivas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vakt- eller smygjakt.

HUR MÅNGA DJUR FÅR FÄLLAS?

Totalt får 17 lodjur fördelade på sex områden fällas. Områdena redovisas översiktligt i bilaga 2 och 3 samt i skrift nedan. I område 6 och 8 tillåts ingen jakt.

Område 1: högst fem (5) lodjur får fällas

Område 2: högst tre (3) lodjur får fällas **OBSERVERA – endast jakt på singeldjur**

Område 3: högst två (2) lodjur får fällas

Område 4: högst ett (1) lodjur får fällas

Område 5: högst tre (3) lodjur får fällas

Område 6: ingen jakt

Område 7: högst tre (3) lodjur får fällas

Område 8: ingen jakt

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

VILKA DJUR FÅR FÄLLAS?

Samtliga lodjur är tillåtna att fälla oavsett ålder och kön.

I område 2 är honor som åtföljs av unge/ungar samt medföljande ungar fredade. Årsunge som efter bakspårning visat sig vara ensam och inte åtföljer honan får dock fällas.

BAKSPÅRNINGSKRAV

Inom område 2 ska spårloppor bakspåras innan jakten får påbörjas. Bakspårning ska ske minst en (1) kilometer och markeras med snitselband i spårets början och slut. Avbrott i spårningen får maximalt uppgå till 100 meter.

Den som jagar ska försäkra sig om att det är ett ensamt lodjur som bakspårats och vid misstanke om flera djur får jakt inte påbörjas. Upptäcks det under påbörjad jakt att det rör sig om flera djur ska jakten omedelbart avbrytas. Vid kontroll av fällda lodjur ska markerad bakspårningslöpa på spårnö kunna uppvisas för Länsstyrelsens besiktningsman.

Bakspårning får inte ske med hjälp av motordrivet fordon.

VAR FÅR JAKTEN BEDRIVAS?

Jakten får bedrivas inom de områden som beskrivs i bilaga 3 och 4.

Kartskikt över jaktområden finns även tillgängliga på <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=7676dcf56b5748eebf169a0b021c604d>

INFORMATION OM ÅTERSTÅENDE TILDELNING

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som återstår av tilldelningen i varje jaktområde. Informationen uppdateras minst en gång per dygn, vid behov tätare. Denna telefonsvarare nås på **010-225 30 40**.

AVLYSNING

Länsstyrelsen avlyser jakten när maxantalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom respektive jaktområde eller i länet, fram tills jakttiden löpt ut. Information om avlysning sker via telefonsvararen.

Lodjur som påskjuts i ett jaktområde men faller i ett annat jaktområde avräknas i det jaktområde där det fallit om tilldelning återstår i det jaktområdet. Om jakten är avlyst eller inte varit tillåten i området där djuret faller avräknas djuret i det område det påsköts.

Vid eventuell överskjutning inom ett jaktområde kommer lodjur att räknas av från övriga områden där tilldelning kvarstår.

Länsstyrelsen kan också omfördela kvoten mellan jaktområden om det bedöms nödvändigt för att uppnå syftet med licensjakten.

Lodjur som fälls med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten avräknas inte från licenstilldelningen.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

VILKA FÅR UTFÖRA JAKTEN?

Person med jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt på lodjur på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur.

Den som tänker bedriva jakt på lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Anmälan till Jägarregistret görs på något av följande sätt:

- Logga in i Jägarregistret (detta kräver att du har BankID)
<https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>
- Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer)
- Ring talsvar: 0771-18 34 11 och följ instruktionen (samtalet kostar som ett vanligt samtal och du använder knappsatsen på telefonen för att göra val).

LODJURSJÄGARENS ANSVAR

Var och en som jagar lodjur är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet. Vidare ska varje jägare också hålla sig informerad om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i det jaktområde där jakten bedrivs. Detta ska ske minst en gång per timme. Den som jagar ett lodjur sedan jakten avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

JAKTMEDEL OCH JAKTMETODER

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och patroner som får användas vid jakt efter lodjur.

Motordrivna fordon

Motordrivet fordon får användas för att på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder söka efter lodjursspår. Detta utgör ett undantag från förbudet i 31 § jaktlagen att bedriva jakt från motordrivet fordon som skaffningsmedel.

Undantaget innebär endast att sökande efter spår längs med vägar och skoterleder får ske för så kallad ringning av djuren för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Väg eller skoterled måste kunna återfinnas på Lantmäteriets karta i skala 1:50 000 eller på Lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i de områden där karta i skala 1:50 000 saknas.

Undantaget gäller endast under den beslutade jakttiden och ger därmed inte rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 1 mars 2021.

Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret.

Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen erinrar om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng. Observera att skoterled räknas som terräng.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag.

Fångstredskap

Länsstyrelsen beslutar att typgodkända lodjursfällor för levandefångst får användas under licensjakten. Dessa är Åbrånsfällan (L93), Lofälla modell Grimsö (L94), Tunnelfälla modell Söderholm (L95), Sinkabirum (L99) och Sinkabirum kombi (L112).

Fällor ska anmälas till Länsstyrelsen av den som avser att bedriva licensjakt med hjälp av fälla. Anmälan ska göras via Länsstyrelsens webbplats och **senast den 28 februari 2021**: <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/djur/jakt-och-vilt/jakt-pa-lodjur.html>

Anmälan ska innehålla följande:

- Namn, adress och telefonnummer till den som avser att bedriva licensjakt med fångstredskap.
- Vilken typ av fångstredskap som används.
- I vilken kommun fångstredskapet placeras.
- Exakt platsangivelse i form av koordinater i koordinatsystemet RT90 eller SWEREF99.

Fångstredskap som används ska, vare sig de är gillrade eller inte, märkas med användarens namn, adress och telefonnummer. Denna märkning ska vara väderbeständig.

Tillsyn och vittjning av fångstredskap ska ske minst två gånger per dygn. Vittjning ska alltid ske på morgonen senast en timme efter solens uppgång och en andra vittjning efter solens nedgång.

Länsstyrelsen rekommenderar att lodjur som fångats med fångstredskap och som konstateras vara sändarmärkt inte avlivas utan frisläpps och att lodjursforskningsprojektet kontaktas innan frisläppande.

Länsstyrelsen rekommenderar även att fångstredskap förses med elektroniska anordningar (larm) som informerar jägaren när fångstredskapet har slagit igen. Användning av sådana anordningar befriar dock inte från kravet att varje fångstredskap ska vittjas på plats minst två gånger per dygn.

Länsstyrelsen påminner om att lockmedel/doftämnen endast får användas om de är syntetiska, om de är tillverkade av växtextrakt eller om de är framställda i Sverige av material från vilda svenska djur.

Fångstredskapet får endast betas med delar från vilt från samma eller angränsande kommun. Rester från tamdjur får inte användas och till tamdjur räknas även renar.

Tillsyn av fångstredskap kan komma att genomföras av Länsstyrelsens fältpersonal.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

JAKTLEDARENS ANSVAR

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare på förhand utsetts. Vid ensamjakt är den enskilda jägaren jaktledare.

Jaktledaren ska:

- före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande
- informera om skyldigheten att inneha vapenlicens samt statligt jaktkort
- ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs
- inför varje jakttillfälle och minst en gång per timme under pågående jakt hålla sig informerad om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i det område där jakten bedrivs
- vid jakt med fångstredskap kontrollera att lodjur återstår av tilldelningen innan fångat lodjur avlivs för att förvissa sig om att djur återstår av tilldelningen
- inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen
- informera varje jakttagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bära röda hattband eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han eller hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han eller hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur
- informera varje jakttagare om riskerna för skadskjutning av lodjur, uppmana jakttagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och att endast skjuta mot lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd längre än 20 meter
- informera skytten om dennes ansvar att rapportera fällt vilt till Länstyrelsen i enlighet med detta beslut, att rapportering av fällt lodjur ska ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då lodjuret fällts och att rapportering om påskjutet lodjur ska ske snarast

ANMÄLAN OM FÄLLT ELLER PÅSKJUTET LODJUR

Rapportering av fällt lodjur ska av skytten ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då djuret fälldes. Rapportering om påskjutet lodjur ska ske snarast.

Anmälan sker till Länstyrelsen via telefonnummer **010-225 30 40**.

Vid anmälan anges följande:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten
- Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

- När lodjuret fällt eller påskjutits (datum och klockslag)
- Var lodjur fällt (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
- Djurets kön och ålder, om det är möjligt att bestämma
- Vilket jaktsätt som använts

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK AV PÅSKJUTET LODJUR

Den som påskjutit lodjur ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visar på att det påskjutna lodjuret är skadat. Eftersök ska genomföras till dess att:

- djuret påträffats dött
- djuret påträffats skadat och avlivats
- det vid jakt med kulvapen visats att kulans nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
- djuret inte kan anträffas

Hundar som används vid eftersök av påskjutna lodjur bör i möjligaste mån vara särskilt tränade i att spåra lodjur.

Länsstyrelsens förordnade besiktningsmän dokumenterar skriftligen hur platsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts.

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och skytten genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 *Påskjutet lodjur – platsundersökning och eftersök*.

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller inte. Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att det är utslutet att lodjuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats.

BESIKTNING OCH HANTERING AV FÄLLT LODJUR

Länsstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda lodjur. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällt uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman.

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*. Besiktningsmannen tar vid besiktning ett hudprov (ca 1 x 3

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

cm) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt.

Flådd kropp inklusive kraniet och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningsmannens försorg. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret staten. Lodjur, alternativt delar av lodjur, som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Samtliga blanketter kan laddas ner från <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

JAKTRÄTSHAVARENS RÄTT TILL DELAR AV LODJURET

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnet av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta ett fällt lodjur till annan person.

Åldersbestämning av djuret genomförs av SVA, genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få tillbaka kraniet mot en avgift. Önskar jakträttshavaren, eller den person kraniet överlåtit till, att få tillbaka kraniet ska det anges särskilt på blanketten L1-L2 *Registrering och besiktning av fällt lodjur*. Vid återsändandet skickar SVA med ett mikrochip för märkning av kraniet samt en instruktion för hur det ska fästas.

FÖRSÄLJNING AV SKINN OCH KRANIUM

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bakgrund

I svensk jaktlagstiftning framgår att allt vilt är fredat. All tillåten jakt är således undantag från denna grundregel. Eventuella problem och skador som orsakas av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt.

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001 efter regeringens förslag i propositionen *Sammanhållen rovdjurspolitik* (prop. 2000/01:57). De övergripande målen var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i så stora antal att de långsiktigt skulle finnas kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömde regeringen att lodjur i Sverige har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Utifrån detta slog regeringen också fast att en aktiv förvaltning ska genomföras i enlighet med de riktlinjer som EU-kommissionen tagit fram för hur de stora rovdjuren ska förvaltas. Vidare föreslogs i samma proposition att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. I samma proposition framgår också att toleransnivån för skador på rennäringen orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 procent räknat från den aktuella samebyns faktiska renantal.

Regeringen fastslog också att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus för lodjur i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus med avseende på lodjurens utbredningsområde i Sverige ska vara hela Sverige, förutom Gotlands län. Naturvårdsverket tog 13 december 2013 ställning till referensvärdena för björn, varg, järv och lo (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt artikel 17 i rådets direktiv (92/43/EEG). Naturvårdsverket rapporterade att referensvärdet för lodjurspopulationen i Sverige är 870 individer, fördelade på två biogeografiska områden; alpin (140 individer) samt boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde också att lodjurens livsmiljö är av god kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

Vidare har samtliga länsstyrelser i det norra rovdjursförvaltningsområdet fått miniminivåer fastställda av Naturvårdsverket (NV-01525-18). Respektive län har förvaltningsintervall som ligger högre än den fastställda miniminivån. Intervallen är utarbetade bland annat utifrån vilken skadenivå som är acceptabel för rennäringen. Målsättningen är stabila lodjursstammar som tillåts fluktuera inom förvaltningsintervallen, men inte under miniminivån. Eventuella populationsförändringar ska kunna upptäckas tidigt och genom adaptiv förvaltning ska skador orsakade av lodjur hållas på en acceptabel nivå.

VILTFÖRVALTNINGSDELEGATIONEN I JÄMTLANDS LÄN

Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län har beslutat om förvaltningsmål och förvaltningsintervall för länets lodjurspopulation. Förvaltningsmålet för länet har beslutats till 24 föryngringar och förvaltningsintervallet till 20–29 föryngringar per år.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Viltförvaltningsdelegationen har också beslutat att licensjaktens främsta syfte ska vara att minska skador för rennäringen, som är orsakade av lodjur. Det innebär att delegation stödjer en områdesindelning av lodjursjakten som gör att avskjutningen kan styras till skadeutsatta områden.

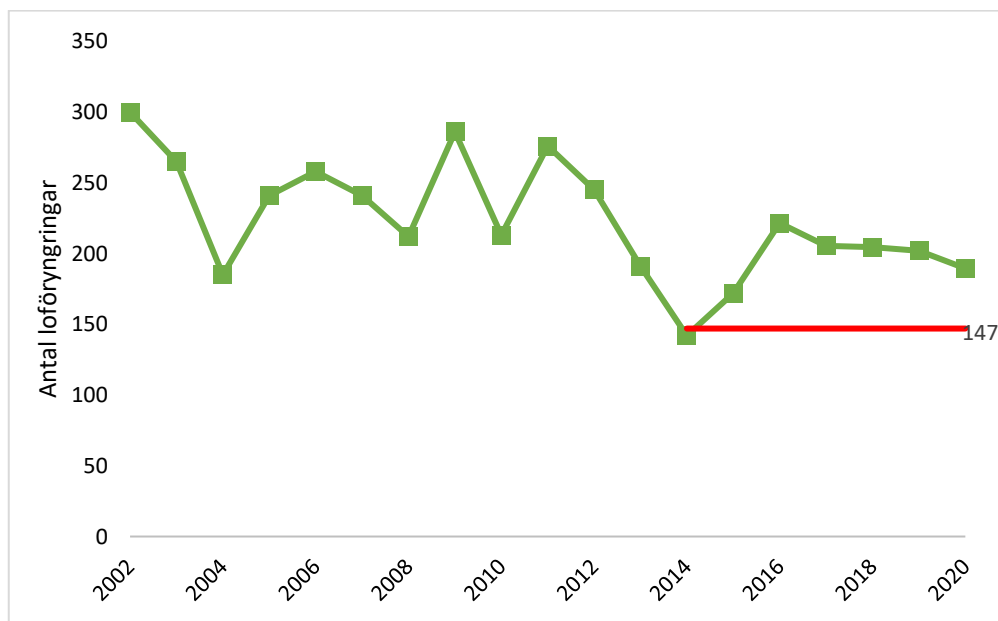
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län har inför licensjakten på lodjur 2021 beretts möjlighet att lämna motiverade förslag till övergripande riktlinjer för licensjakten, en sammanställning för detta presenteras i bilaga 5.

Under Viltförvaltningsdelegationens sammanträde den 16 februari 2021 beslutades att licensjakten ska styras till de områden som är mest skadeutsatta för rennäringen, att jakttiden ska omfatta hela den tidsram som framkommer av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:15), att fångstredskap ska tillåtas samt att undantag för att söka spår med hjälp av motorfordon ska göras. Naturvårdsintresset lämnade avvikande mening gällande jakttid, tillåtande av fångstredskap samt undantag för användning av motorfordon.

LODJURSPOPULATIONEN I SVERIGE

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som utförs i hela landet, med undantag från Gotland. Den fastställda miniminivån vad gäller antal föryngringar är fastställd till 147 föryngringar per år. Lodjursföryngringar, det vill säga familjegrupper, utgör endast ett segment av den totala lodjurspopulationen och antalet föryngringar kan variera från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider nödvändigtvis förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt inom renskötselområdet medan den i mellansvenska regionen främst begränsas av tillgången på bytesdjur.

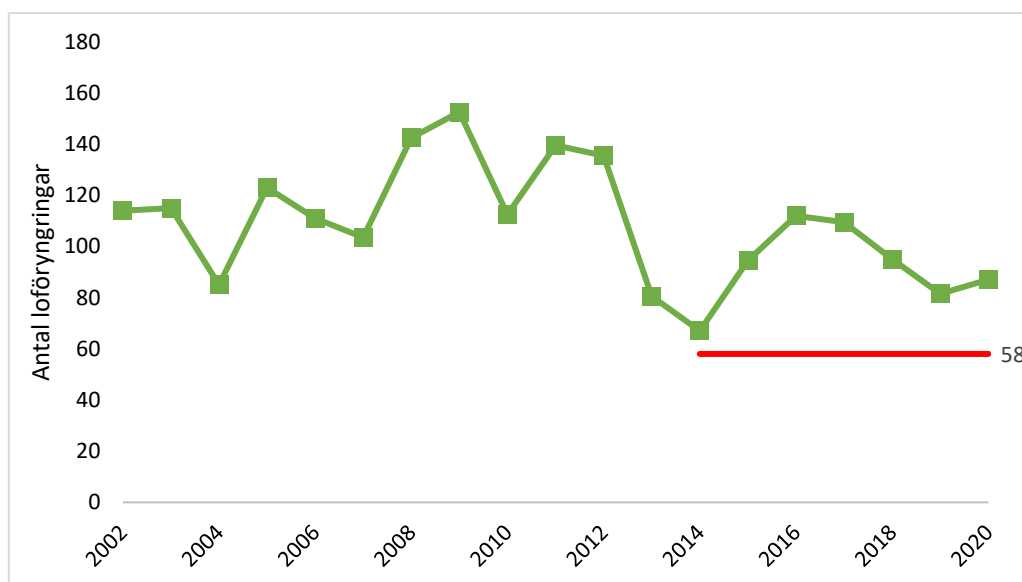
Inventeringsresultatet från säsongen 2019/2020 visade att antalet lodjursföryngringar låg över den fastställda miniminivån (figur 1). Av de 189,5 dokumenterade föryngringarna återfanns 87,5 inom gränsen för renskötselområdet. Forskare har dragit slutsatsen att lodjursstammen i Sverige inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Vidare information om lodjursstammen finns i Viltskadecenters rapport 2:2020, *Inventering av lodjur 2020*.

Figur 1. Antal lodjursföryngringar i Sverige för åren 2002–2020. Grön linje visar inventeringsresultatet för de aktuella åren och det röda strecket är den fastställda miniminivån på 147 föryngringar.

LODJURSPOPULATIONEN I NORRA ROVDJURSFÖRVALTNINGSOMRÅDET (NRFO)

Under 2019 beslutades den regionala miniminivån i NRFO till 58 föryngringar per år. Under inventeringssäsongen 2019/2020 säkrades 87 föryngringar. Antalet lodjursföryngringar i NRFO ligger alltså över den fastställda miniminivån (figur 2).

Figur 2. Antal lodjursföryngringar i norra rovdjursförvaltningsområdet för åren 2002–2020. Grön linje visar inventeringsresultatet för de aktuella åren och det röda strecket är den fastställda miniminivån på 58 föryngringar.

Beslut

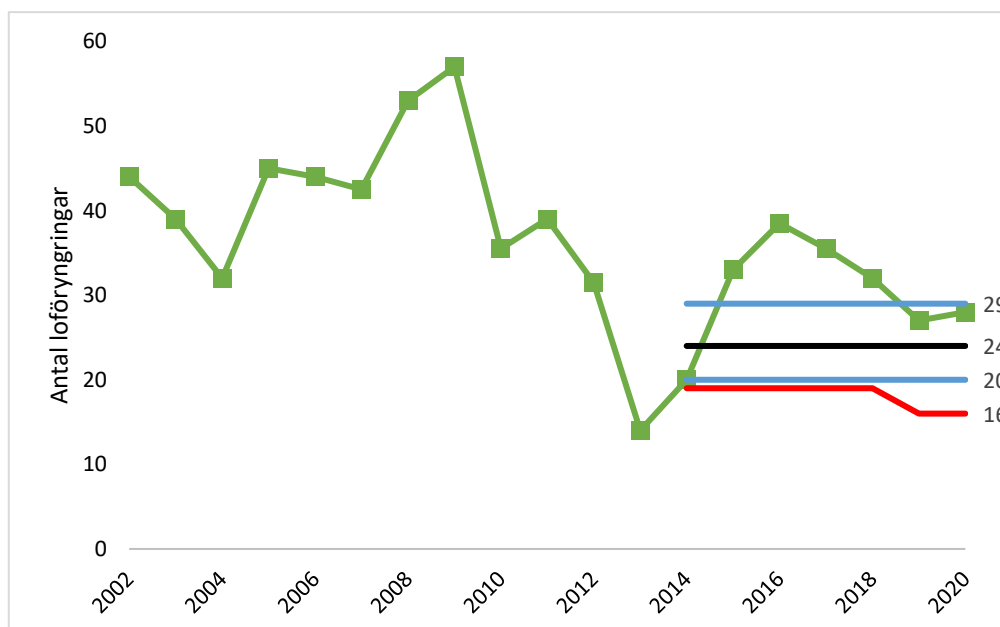
Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

LODJURSPOPULATIONEN I JÄMTLANDS LÄN

Miniminivån för lodjur i Jämtlands län är av Naturvårdsverket satt till 16 föryngringar, motsvarande cirka 98 djur. Inventeringen för säsongen 2019/2020 resulterade i 28 föryngringar.

Förvaltningsmålet är beslutat till 24 föryngringar och förvaltningsintervallet sträcker sig mellan 20–29 föryngringar. Målet är att hålla lodjurspopulationen på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt, samtidigt som populationen tillåts fluktuera inom förvaltningsintervallet. Mellan 2016 och 2019 visar inventeringsresultatet en negativ trend för lodjursstammen i Jämtlands län och lodjurspopulationen uppskattas nu ligga inom det beslutade förvaltningsintervallet (figur 3). Vidare information om lodjursstammen i Jämtlands län finns i Länsstyrelsens rapport *Inventeringsresultat för lodjur, järv, varg och kungsörn för Jämtlands län 2019–2020*.

Figur 3. Antal lodjursföryngringar i Jämtlands län för åren 2002–2020. Den gröna linjen visar inventeringsresultatet för de aktuella åren, de blå strecken förvaltningsintervallet på 20–29 föryngringar och det svarta strecket förvaltningsmålet på 24 föryngringar. Det röda strecket visar den fastställda miniminivån som fram till 2018 var 19 föryngringar, men som sänkts till 16 föryngringar.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

SYFTE

Licensjaktens primära syfte är att minska skador för rennäringen orsakade av lodjur. Syftet med beslutet är därför att genom licensjakten nå målet för lodjursstammens storlek i länet samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

SKADEBILD

Riksdagen beslutade i december 2013 att toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt tio procent räknat på en samebys faktiska renantal. I samband med toleransnivåarbetet sker en strukturerad samrådsprocess som bygger på att Länsstyrelsen och samebyarna i samråd, och utifrån ett adaptivt förhållningssätt, fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och samtidigt bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Tillvägagångssättet är formaliserat av regeringen^[1], Sametinget och Naturvårdsverket^[2]. Tack vare detta arbete har Länsstyrelsen idag kvalitativa kunskaper om rovdjursskador i samebyarna. Ett viktigt kunskapsunderlag i förvaltningsarbetet är också beräkningen av samebyarnas årliga skadenivåer utifrån uppgifter om till exempel renhjordens produktionsförmåga, kalvöverlevnad och statistik om trafikdödade renar. Sedan 2016 har Sametinget tillsammans med berörda länsstyrelser och Naturvårdsverket utarbetat en beräkningsmodell som nu finns tillgänglig för användning i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget, den så kallade produktionsmodellen.

Flera av länets samebyar använder idag produktionsmodellen och enligt denna ligger flera av samebyarna på förlustsiffror långt över tio procent med viss variation mellan de olika samebyarna. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby är komplicerat. Detta beror främst på att yttre förhållanden, såsom vädret, styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur väl renräkningen kan genomföras mellan olika år. Den 10 januari 2019 kom dock Sametinget, Naturvårdsverket och de fem nordligaste länsstyrelserna genom ett handslag överens om att i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget erkänna och respektera produktionsmodellen och de nationella inventeringsresultaten som de bästa tillgängliga kunskapsunderlagen (Länsstyrelsen Västerbotten, diarienummer 510-2428-2019).

På nationell nivå har lodjurens predation på ren uppskattats totalt till mellan 10 000 och 50 000 dödade renar per år. Med utgångspunkt i rapporten *Gaupe och jerv i reinbeiteland*, beräknas samebyarna i Jämtland riskera att förlora uppåt 6 900 renar till lodjur^[3]. Denna beräkning är baserad på inventeringsresultatet 28 föryngringar säsongen 2019/2020 och förutsättningen att lodjuren i området endast prederar ren under vinterhalvåret. Denna förlust motsvarar drygt 15 procent av samebyarnas sammanlagda högsta renantal. I Jämtland riskerar alltså samebyarna, enbart till lodjur, en förlust som ligger över toleransnivån på 10 procent.

ANTAL LODJUR SOM FÅR FÄLLAS

Hur stor lodjursstammen i länet är idag är ännu inte helt klarlagt eftersom inventeringen för säsongen 2020/2021 fortfarande pågår. Fram till den 17 februari 2021 hade 25 föryngringar preliminärt kvalitetssäkrats i Jämtlands län. Det senaste treårsmedlet

^[1] Regeringsuppdrag Jo2010/2752 till Sametinget av den 16 september 2010

^[2] Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket

^[3] Mattisson, J., Odden, J., Strømseth, T.H., Rauset, G.R., Flagstad, Ø. & Linnell, J.D.C. 2015. Gaupe og jerv i reinbeiteland. Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014. – NINA Rapport 1200.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

(inventeringssäsongerna 2018–2020) ligger på 28 föryngringar. Årets pågående inventering indikerar därmed att länet ligger inom det beslutade förvaltningsintervallet, men Länsstyrelsen bedömer att en reglering av lodjurspopulationen, främst i de områden som är skadeutsatta för rennäringen, är nödvändig.

Utifrån rapport 2020:4, *Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2022 vid olika beskattningsnivåer under 2021*, från Viltskadecenter och SLU har följande modell för populationsutveckling använts:

- $N_{(t+1)} = \lambda (N_t - H_t)$
- N_t = den beräknade populationsstorleken år t (före jakt), N_t beräknas utifrån lodjursföryngringar (FY) genom; $N_t = FY_t * 6,14 (\pm 0,44 \text{ SE})$, där 6,14 utgör ett givet omräkningstal för lodjursföryngringar i norra rovdjursförvaltningsområdet
- H_t = uttag av antal lodjur i legal jakt år t (jakten sker efter inventeringen)
- λ = årlig tillväxt utan legal jakt = 1,05 ($\pm 0,44 \text{ SE}$)
- $N_{(t+1)}$ = antalet lodjur år t+1

Förvaltningsmålet är 24 föryngringar och förvaltningsintervallet 20–29 föryngringar. Målet är att hålla lodjurspopulationen på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt, samtidigt som populationen tillåts fluktuera inom förvaltningsintervallet.

Uttaget i en minskande population bör vara återhållsamt för att inte riskera att hamna under miniminivån. Fram till den 17 februari 2021 har två (2) lodjur avlivats i skyddsjakter under hösten och vintern 2020/2021 och det finns aktiva beslut om ytterligare tio (10) lodjur.

Länsstyrelsen finner att ett uttag om 17 lodjur fördelat med hänsyn till skadebilden i de olika områdena bör minska risken för allvarlig skada för rennäring samtidigt som hänsyn tas så att lodjurspopulationen inte riskerar att hamna under miniminivån. Länsstyrelsens bedömer utifrån detta att det även finns fortsatt utrymme för ytterligare skydds jakt om det skulle vara nödvändigt.

OMRÅDESINDELNING

Områdesindelning bedöms underlätta en selektiv jakt mot områden där lodjur orsakar störst skada. Den pågående lodjursinventeringen visar att en stor andel av säsongens dokumenterade lodjursföryngringar återfinns inom rennäringens vinterbetesområden. Ren är det absolut viktigaste bytesdjuret för lodjur i dessa områden och Länsstyrelsen bedömde inför licensjakten på lodjur 2018 att en förändring jämfört med licensjakterna 2016 och 2017 med avseende på jaktområden var motiverad. Länsstyrelsen bedömde att denna förändring var nödvändig för att under 2018 ytterligare styra avskjutningen till områden som är särskilt skadeutsatta för rennäringen i länet och på så sätt minska andelen lodjur inom dessa områden. Länsstyrelsen gör samma bedömning inför licensjakten på lodjur 2021 och bibehåller därför i stort samma områdesfördelning som 2018–2020, men med några justeringar.

Länsstyrelsen har noterat en ökning av lodjursföryngringar i område 2, ett område med lägre risk för skador för rennäringen. Länsstyrelsen gör bedömningen att jakten i detta

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

område bör riktas mot singeldjur för att säkerställa fortsatt reproduktion inom detta område.

Under årets inventering har Länsstyrelsen bara dokumenterat ett fåtal föryngringar i område 6 och 8. Därför gör Länsstyrelsen bedömningen att det inte finns utrymme för licensjakt i dessa områden i år.

SAMVERKAN INOM NORRA ROVDJURSFÖRVALTNINGSOMRÅDET

I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (Prop. 2012/13:191) samverkar länen inom NRFO i frågor gällande förvaltning av stora rovdjur. Länsstyrelserna i NRFO har inför beslut om årets licensjakt efter lodjur haft möte för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt efter lodjur. Samråden har även omfattat utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten.

LÄNSSTYRELSENS SAMMANTAGNA BEDÖMNING

Länsstyrelsen bedömer att antalet tilldelade lodjur, områdesindelningen i länet samt villkoren i detta beslut uppfyller jaktförordningens krav på lämplig hänsyn till stammens storlek och sammansättning. Villkoren i detta beslut möjliggör också att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade former. Vidare bedömer Länsstyrelsen att detta beslut inte äventyrar upprätthållandet av lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus eller utbredningsområde på nationell nivå. Länsstyrelsen bedömer också att beslutet inte riskerar att lodjurspopulationen på regional nivå kommer understiga den fastställda miniminivån.

Länsstyrelsen bedömer vidare att denna jakt bidrar till att hålla lodjursstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, samtidigt som den bidrar till att minska lodjurens negativa effekter på rennäringen och andra delar av samhället.

I länet ska lodjursstammen vara 24 föryngringar per år men tillåts fluktuera mellan 20–29 föryngringar, vilket gör att Länsstyrelsen bedömer att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att reglera lodjursstammens storlek på länsnivå.

Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur utgår från Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur samt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut.

Skäl

Naturvårdsverket fattade den 27 juni 2019 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslut (NV-04663-19) om att överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser, med undantag från Gotland.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d, 24 d och 49 §§ jaktförordningen. I beslutet beaktas också skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Beslutet beaktar också det som står i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) om länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo.

I enlighet med 59 § jaktförordningen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

Information

Jakt som inte följer angivna villkor sker utan stöd av detta beslut och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen påminner om 18 § jaktförordningen där det framkommer att jakt med hund ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet med hänsyn till hundens egenskaper eller snö-, is- och temperaturförhållandena inte utsätts för onödiga påfrestningar.

Länsstyrelsen påminner också om att jakten enligt 27 § jaktlagen ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Länsstyrelsen har med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) beslutat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen och Tidningen Härjedalen. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen, Residensgränd 7, 831 86 Östersund, samt på länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/jamtland

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

HANDLÄGGNING

I handläggningen av beslutet har utöver föredragande handläggare även inventeringssamordnare [REDACTED] samt naturvårdshandläggare [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

Delaktiga i beslutet

Detta beslut har fattats av enhetschef [REDACTED] med naturvårdshandläggare [REDACTED] som föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bilagor

- Bilaga 1 Hur beslutet kan överklagas
- Bilaga 2 Översiktskarta över samtliga jaktområden
- Bilaga 3 Detaljkartor över jaktområdena
- Bilaga 4 Beskrivning av jaktområdesgränserna
- Bilaga 5 Sammanställning av Viltförvaltningsdelegationens förslag till riktlinjer för licensjakten efter lodjur 2021
- Bilaga 6 Lathund för lodjursjägare

Samtliga blanketter för provtagning, besiktning och eftersök kan laddas ner från SVA, <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Naturvårdsverket
 Länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet
 Länsstyrelsen i Dalarnas län
 Länsstyrelsen i Gävleborgs län
 Sametinget
 Samebyarna i Jämtlands län
 Viltskadecenter
 Scandlynx
 Miljö- och energidepartementet
 Näringsdepartementet
 Jordbruksverket
 Polisen
 Statens Veterinärmedicinska anstalt
 Naturhistoriska Riksmuseet
 Miljødirektoratet (Norge)
 Statsforvalteren i Trøndelag (Norge)
 Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län
 Jägareförbundet Mitt Norrland
 Jägarnas Riksförbund

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bilaga 1, hur beslutet kan överklagas

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Jämtlands län, 831 86 Östersund. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till jamtland@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet kungjordes**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas
- beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

Personnummer, adress till bostaden, telefonnummer där du kan nås och eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

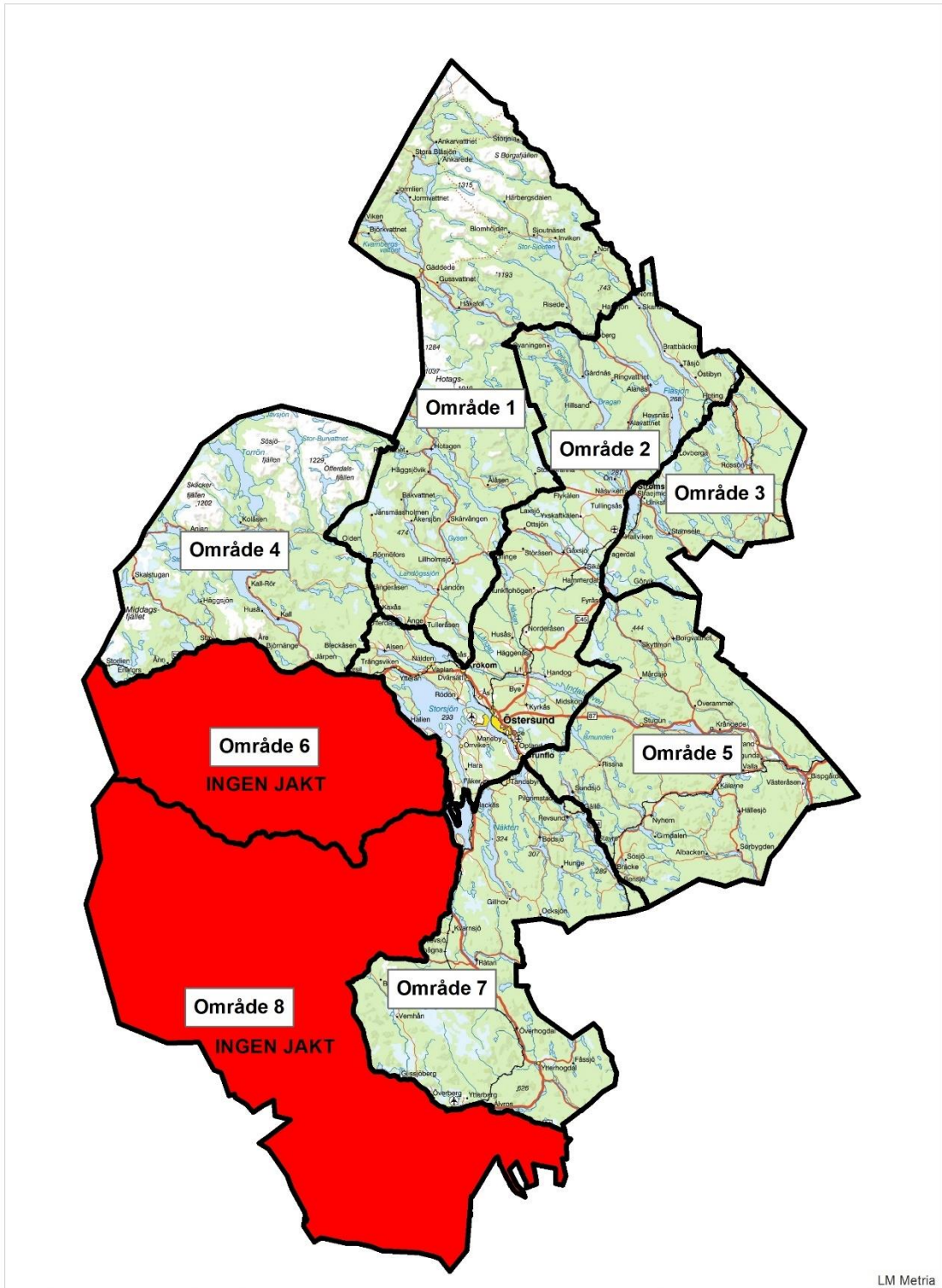
Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010 - 225 30 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

Bilaga 2, översiktskarta över samtliga jaktområden

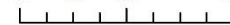

LM Metria

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD Allmänna kartor, Sverigekartan (VMS-tjänst)

0 15 30 60 Km

Bilaga 3, detaljkartor över jaktområden

OMRÅDE 1

OMRÅDE 2

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD Allmänna kartor, Sverigekartan (VMS-tjänst)

0 5 10 20 Km

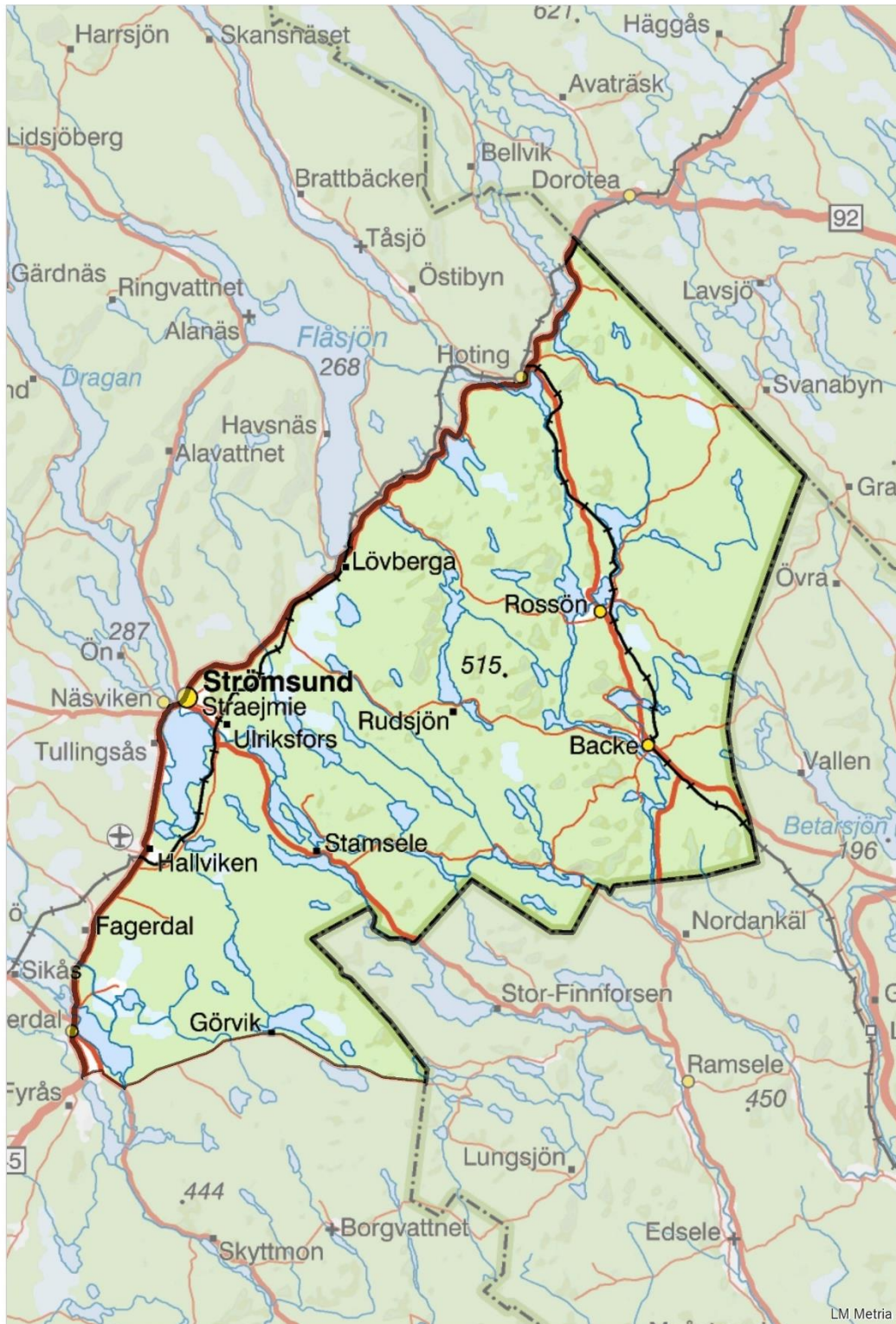

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

OMRÅDE 3

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD Allmänna kartor, Sverigekartan (VMS-tjänst)

0 5 10 20 Km

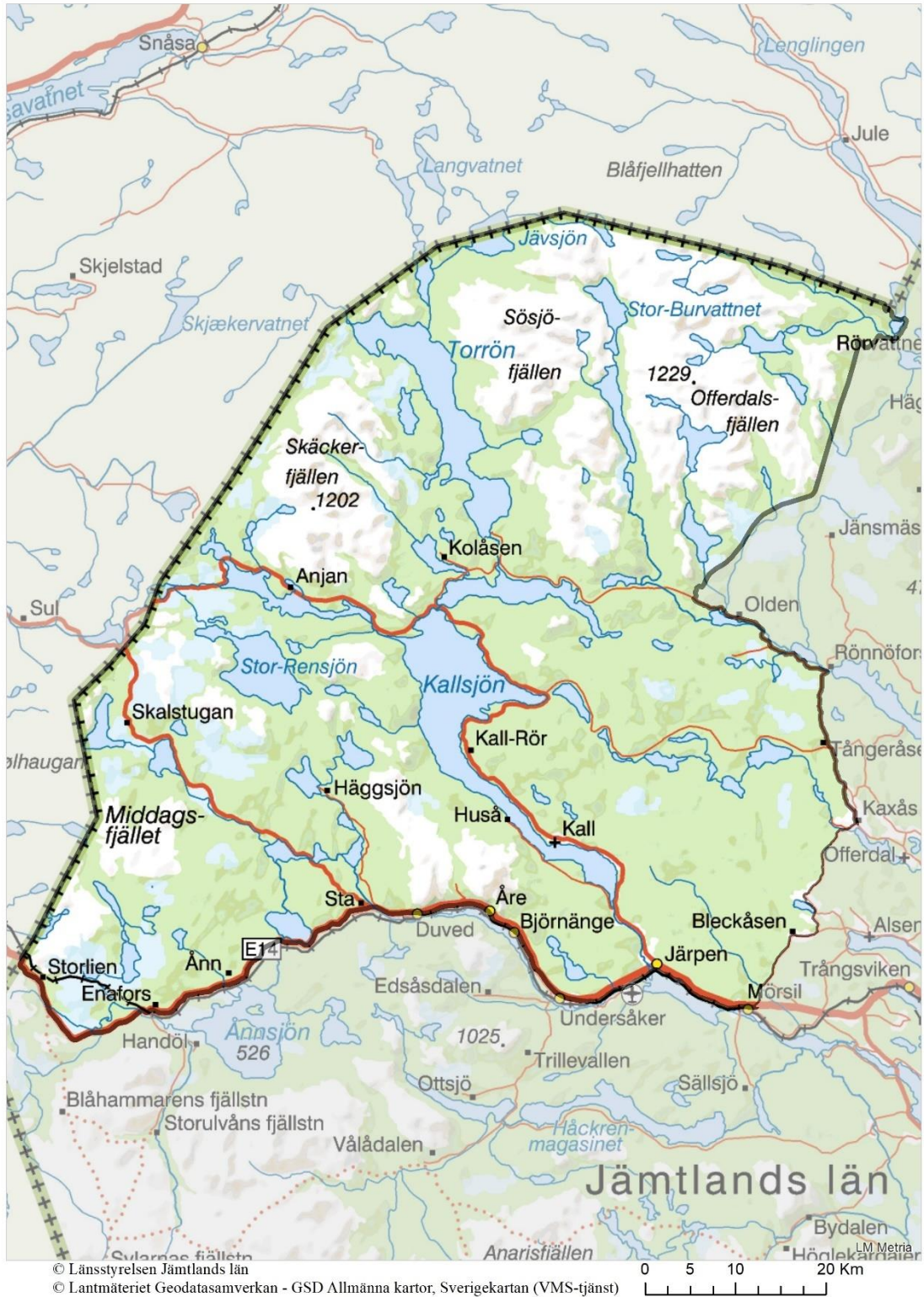

Beslut

Datum
2021-02-18

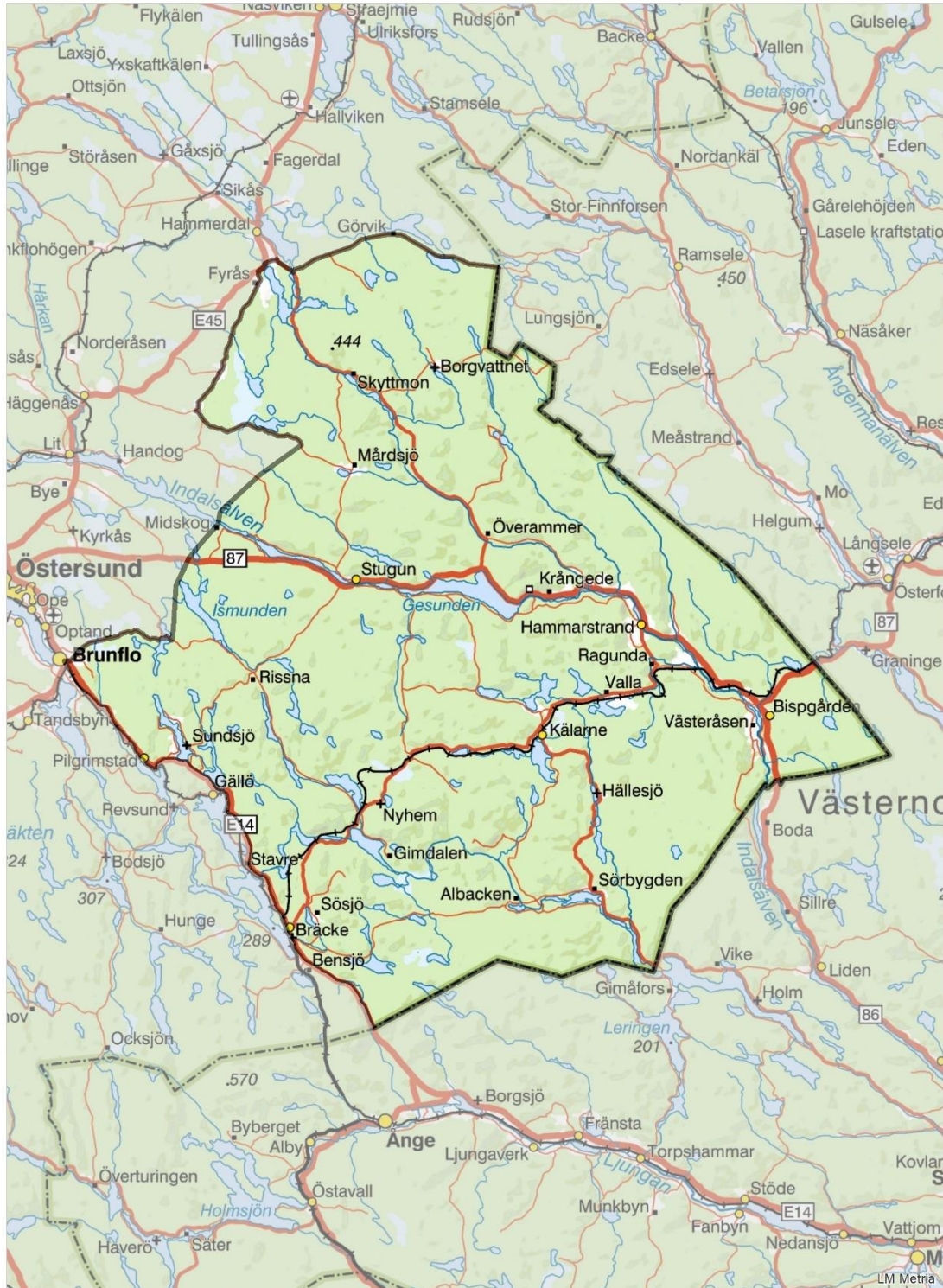
Diarienummer
218-1273-2021

OMRÅDE 4

OMRÅDE 5

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD Allmänna kartor, Sverigekartan (VMS-tjänst)

0 5 10 20 Km

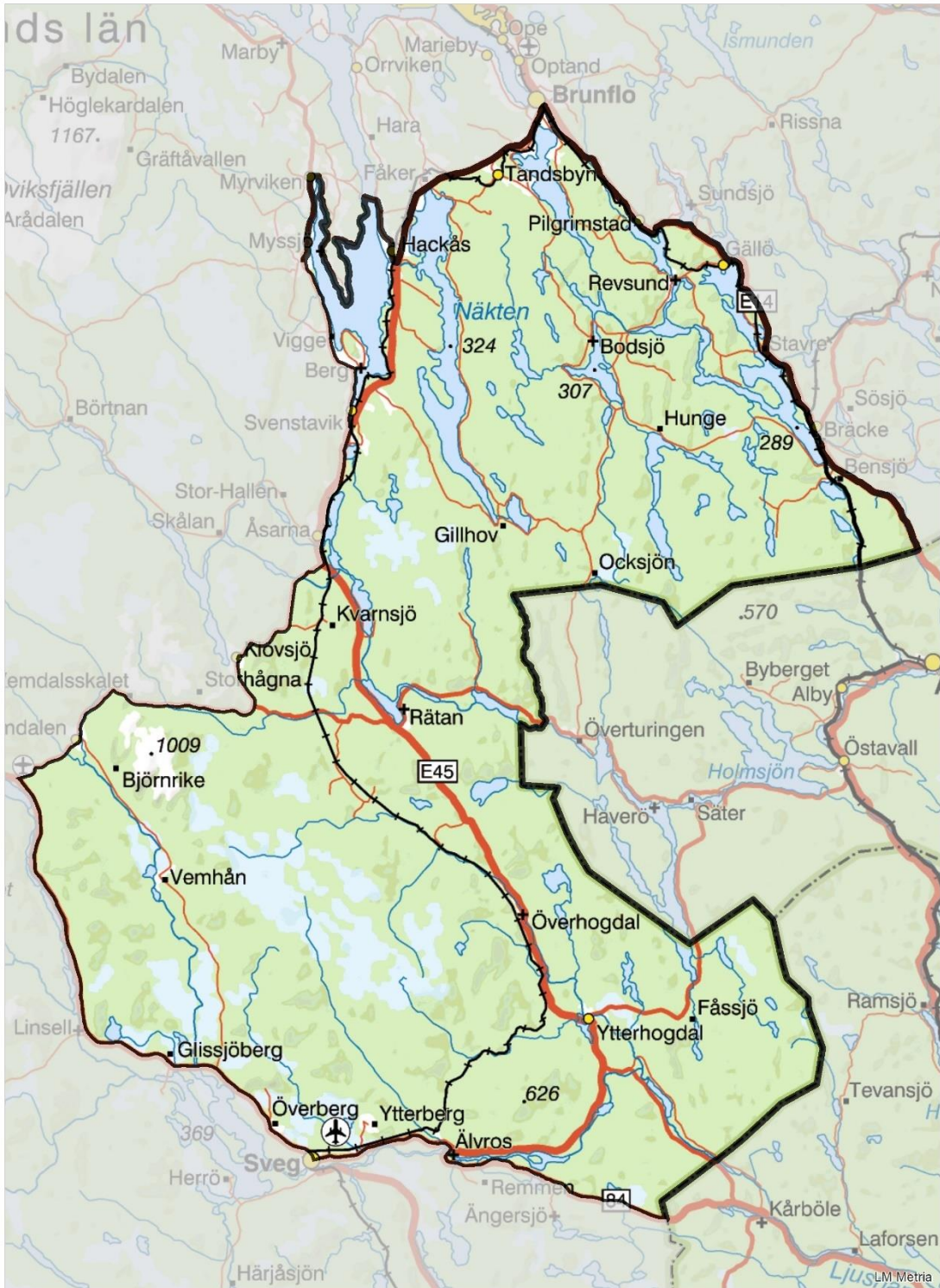

Beslut

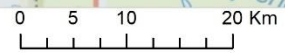
Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

OMRÅDE 7

© Länsstyrelsen Jämtlands län
 © Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD Allmänna kartor, Sverigekartan (VMS-tjänst)

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bilaga 4, jaktområdesbeskrivning

OMRÅDE 1

Gränsen följer:

- landsgränsen från Höberg och norrut till Movretjahke
- länsgränsen mellan Movretjahke och Norråker
- väg 1002 från Norråker till Granön
- väg 814 från Granön och söderut fram till väg 342
- väg 342 till Bågede
- väg 801 från Bågede och vidare längs Munsvattenvägen, fram till kommungränsen
- kommungränsen från Dunnervattnet till väg 339, strax öster om Flykälén
- väg 339 från Flykälén till Krom
- väg 340 från Krom till Tulleråsen
- väg 677 från Tulleråsen till Änge
- väg 675 från Änge till Frankrike
- vägen från Frankrike till Bellinsbodarna
- kraftledningen från Bellinsbodarna till vägen strax väster om Nöjden
- vägen till Nöjden och vidare norrut till Höberg och fram till landsgränsen

OMRÅDE 2

Gränsen följer:

- länsgränsen mot Västerbotten från Norråker till E45
- E45 söderut från länsgränsen och fram till väg 763 till Fyrås
- väg 763 från Fyrås till Storhögen
- väg 770 från Storhögen till Norr-Greningen och vidare fram till kraftledningsgatan strax öster om Norr-Greningen
- kraftledningen söderut till Midskog och vidare till Singsjön
- väg 726 från Singsjön till Brunflo
- E45 från Brunflo till Hackås
- väg 593 från Hackås till Sanne
- väg 580 från Sanne och över Sannsundsbron
- strandlinjen från Sannsundsbron söderut, runt halvön förbi Myssjö och fram till väg 580 strax öster om Myrviken
- väg 580 till Myrviken
- väg 321 från Myrviken till fram till E14 strax öster om Mattmar
- E14 från Mattmar till Mörsil
- väg 666 från Mörsil till Glyttan
- väg 671 från Glyttan till Kaxås
- väg 675 från Kaxås till Änge
- väg 677 från Änge till Tulleråsen
- väg 340 från Tulleråsen till Krom

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

- väg 339 från Krokom till Flykålen och vidare fram till kommungränsen
- kommungränsen strax öster om Flykålen och norrut till Dunnervattnet
- Munsvattenvägen från kommungränsen och till Bågede
- väg 342 från Bågede till fram till väg 814, strax öster om Lidsjöberg
- väg 814 fram till Granön
- väg 1002 från Granön till Norråker
- väg 998 från Norråker och norrut fram till länsgränsen mot Västerbotten

OMRÅDE 3

Gränsen följer:

- E45 från länsgränsen mot Västerbotten, strax söder om Fågelsta och söderut förbi Hammerdal
- väg 764 från E45 till Ede
- väg 344 från Ede till Edefors
- väg 837 från Edefors förbi Görvik och fram till länsgränsen
- länsgränsen från Kängsjön och norrut tillbaka till där gränsen korsar E45 söder om Fågelsta

OMRÅDE 4

Gränsen följer:

- väg 666 från Mörsil till Glyttan
- väg 671 från Glyttan till Kaxås
- väg 675 från Kaxås till Frankrike
- vägen från Frankrike till Bellinsbodarna
- kraftledningen från Bellinsbodarna till vägen strax väster om Nöjden
- vägen till Nöjden och vidare norrut till Höberg och fram till landsgränsen
- landsgränsen strax öster om Höbergsfjället och vidare ner till där landsgränsen korsar E45 strax väster om Storlien
- E14 från landsgränsen till Mörsil

OMRÅDE 5

Gränsen följer:

- väg 763 från Fyrås till Storhögen
- väg 770 från Storhögen till Norr-Greningen och vidare fram till kraftledningsgatan strax öster om Norr-Greningen
- kraftledningen söderut till Midskog och vidare till Singsjön
- väg 726 från Singsjön till Brunflo
- E14 från Brunflo fram till där E14 korsar länsgränsen mot Västernorrland
- länsgränsen nordöst och upp mot Görvik
- väg 837 från länsgränsen till Edefors
- väg 344 från Edefors till Ede
- väg 764 från Ede ut till E45
- E45 fram till väg 763 mot Fyrås

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

OMRÅDE 6 INGEN JAKT

OMRÅDE 7

Gränsen följer:

- E14 från Brunflo till länsgränsen mot Västernorrland
- länsgränsen söder ut fram till den korsar väg 84
- väg 84 från länsgränsen till Älvros
- väg 84 norrut mot Hedeviken
- väg 315 österut från Hedeviken och förbi Storhogna
- väg 316 från Utanbergsvallarna fram till E45 strax söder om Åsarna
- E45 från väg 316 och upp till Svenstavik
- väg 321 från Svenstavik till Myrviken
- väg 580 från Myrviken Myrån
- strandlinjen från Myrån och längs med halvön förbi Myssjö och vidare runt mot Sannsundsbron
- Sannsundsbron över mot Sanne
- väg 593 från Sanne till Hackås och ut på E45
- E45 från Hackås till Brunflo

OMRÅDE 8 INGEN JAKT

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bilaga 5, sammanställning av Viltförvaltningsdelegationens förslag till riktlinjer för licensjakt efter lodjur 2021

Samtliga intressen i Viltförvaltningsdelegationen bereddes möjlighet att lämna förslag på övergripande riktlinjer för genomförandet av licensjakten efter lodjur 2021.

Intressen som inkommit med förslag är:

- Jakt- och viltvårdsintresset
- Förtroendevalda
- Rennäringsintresset
- Fäbodbruksintresset

Intressenas förslag rörde följande sakfrågor: jakttid, jaktområden samt undantag för motorfordon. Nedan följer en sammanställning av de inkomna förslagen till övergripande riktlinjer.

Jaktområden

Länsstyrelsen har de senaste åren, efter Viltförvaltningsdelegationens beslut, zonerat jaktområden till de mest skadedrabbade områdena för rennärigen. Till grund för detta ligger data över skyddsjakter, inventering av lodjur samt dokumenterad skada av lodjur. Inför årets licensjakt har Länsstyrelsen föreslagit några justeringar av den områdesindelning som används senaste tre åren.

Jakt- och viltvårdsintresset, fäbodbruksintresset samt förtroendevalda tillstyrker förslaget.

Rennäringsintresset anser att historiska skyddsjakter och dokumenterad skada inte är fullgott underlag inför beslut om licensjakt. Dokumentation av lodjur samt skyddsjakter sker i huvudsak under januari till mars, vilket innebär att underlaget enbart visar på problem med lodjur under den tiden på året. Till detta måste fogas kunskap om predation som sker fjällnära under resten av året, dvs de övriga nio månaderna. För att kunna påverka samebyarnas toleransnivåer av skador av lodjur måste ett kraftigt uttag ske nära fjällen också. Områdesindelningen, varken det nya eller det gamla förslaget, är ett nog skarpt instrument för att minska totalförluster som sker fjällnära under barmarkstiden för samebyarna. Rennäringsintresset menar vidare att vilken effekt som uppnås av områdesindelningen helt och hållet beror på antal lodjur som får fällas under licensjakten. De anser att det behövs fällas minst 43 lodjur 2021.

Jakttid

Enligt § 3 i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:15) får Länsstyrelsen besluta om licensjakt efter lodjur inom tidsramen från och med 1 mars till och med 15 april. Länsstyrelsen har de senaste åren beslutat att jakttiden ska gälla för hela tidsperioden.

Samtliga intressen tillstyrker att jakttiden ska gälla hela tidperioden 1 mars till och med 15 april.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Jakt- och viltvårdsintresset samt förtroendevalda tillägger också att om det finns lodjur kvar på tilldelningen efter 31 mars bör resterande individer kunna skjutas i hela länet, utan den förslagna områdesindelningen.

Vidare lyfter de båda intressena att de förespråkar en licensjakt efter lodjur under slutet av året om det är snötäckt mark och med bakspårning som krav. Syftet är att preventivt minska skador för rennäringen och därmed minska behovet av skydds jakt. Jakt- och viltvårdsintresset önskar att Länsstyrelsen ser över detta alternativ inför hösten 2021. Länsstyrelsen erinrar dock att detta är en fråga som ägs av Naturvårdsverket. I deras föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur står det "I Norra rovdjursförvaltningsområdet får länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo gälla perioden från och med den 1 mars längst till och med den 15 april". Länsstyrelsen har därmed bara att förhålla sig till nämnda tidsperiod.

Undantaget för att använda motorfordon

Enligt 31 § jaktlagen får jakt inte ske från motordrivna fortskaffningsmedel. Sådana fortskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. Länsstyrelsen kan dock ge undantag med stöd av 21 § jaktförordningen.

Länsstyrelsen har vid de senaste licensjakterna tillämpat ett undantag om tillstånd att med hjälp av motorfordon söka efter lodjurspår på befintligt vägnät och skoterleder. Detta för att underlätta genomförandet av licensjakten.

Jakt- och viltvårdsintresset anser att det tilläpande undantaget fortsatt ska gälla för licensjakten 2021. Det gör att en effektiv jakt kommer att kunna genomföras då dagsljuset är begränsat under 1 mars – 15 april.

Förtroendevalda anser också att det är motiverat att göra undantag för motordrivna fortskaffningsmedel för att på så vis underlätta licensjakten. Att använda motorfordon vid sökande efter inspår i såten på vägar och skoterleder oroar eller stressar ej djuren onödigt.

Även rennäringensintresset anser att man ska tillämpa undantaget. De menar att om man ska få något lodjur fällt i fjällnära området, där det inte finns några vägar, är det ett måste att få söka spår, ringa och posta ut med motorfordon.

Fäbodbruksintresset anser också att ett undantag för användning av motorfordon ska tillämpas.

Fällfångst

Vid sammanträdet den 16/2 har Viltförvaltningsdelegationen också att ta ställning till om fällfångst ska tillåtas eller inte. Om delegationen beslutar att tillåta fällfångst ska villkor enligt 6 § i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) föreskrivas.

Beslut

Datum
2021-02-18

Diarienummer
218-1273-2021

Bilaga 6**Lathund för lodjursjägare i Jämtlands län 2021**

Det är varje lodjursjägares skyldighet att känna till beslutet i sin helhet!

Kontrollera före jakten

Jaktledare	Vem är ansvarig jaktledare?
Jakttid	1 mars – 15 april
Tilldelning	Ta reda på kvarvarande tilldelning minst en gång varannan timme, telefonnummer 010-225 30 40
Bakspårningskrav	I område 2 är föryngringar fredade, endast jakt på singeldjur. Bakspårningskrav enligt villkor i beslut
Hundar	Högst två hundar
Vapen	Kulgevär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 eller 20
Motorfordon	<p>Det är tillåtet att med motorfordon söka efter spår efter lodjur och fastställa lodjuret ungefärliga vistelseplats genom sk ringning på befintligt väg- och skoterledsnät som finns utmärkt på Lantmäteriets kartor.</p> <p>Det är inte tillåtet att skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret eller att nyttja motordrivet fordon för att hindra lodjuret att undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.</p> <p>Det är inte tillåtet att medföra skjutvapen på motorfordon i terräng. Skoterled räknas som terräng.</p>
Fällor	Fällan ska anmälas till Länstyrelsen enligt villkoren angivna i beslutet. Godkända fångstredskap för lodjur är: Åbrånsfällan (L93), M/Grimsö (L94), tunnelfälla modell Söderholm (L95), Sinkabirum (L99) och Sinkabirum kombi (L112).
Eftersökshund	Var finns den och hur snabbt kan den vara på plats?
Efter skott	
Anmälan	Utan dröjsmål och senast inom en timme till Länstyrelsen på 010-225 30 40. Uppge skytt, jaktledare, plats och tidpunkt. Påskjutet lodjur anmäls snarast.
Påskjutning	Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt eventuellt eftersök
Prover	Flådd kropp inkl huvud och hudprov
Blanketter	Fyll i blankett – <i>Registrering och besiktning av fällt lodjur</i> . Vid påskjutning använd <i>Påskjutet lodjur – platsundersökning och eftersök</i>
Besiktning	Inom 24 timmar av Länstyrelsen
Försäljning	Intyg från Jordbruksverket krävs
Märkning	Skinn märks av besiktningsman i fält och kranium märks av skytt enligt instruktion från SVA

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.